

Kunst. L.A. Ring holdt af hverdagen. Sådan da. Ny udstilling på Ordrupgaard.

I familiens skød

Af **METTE SANDBYE**

L.A. Ring. *Mellem lys og mørke*. Ordrupgaard, Vilvordevej 110, Charlottenlund, til 26. februar. Ledsages af illustreret bog med artikler af Sara Hatla Krosgaard og Janus Weinreich.

Et af maleren L.A. Rings mest kendte værker hedder *Forår*. Det er malet i 1895, da den melankolsk sindede maler med hang til mindreværd og til tider ligefrem selvmordstanker var vendt hjem fra et toårigt ophold i Italien. I Italien havde han malet dystre motiver, blandt andet tre uhyggelige munkekadavere i forskellige stadier af forrådnelse, *Tre dødningshoveder fra Convento dei Cappuccini ved Palermo*, 1894.

Efter hjemkomsten slog han sig ned i Næstved, fordi han tidligere havde dekoreret en stribe krukker på Herman Kählers keramikværksted, og i tre måneder arbejdede han på *Forår* med Kählers to døtre, Sigrid og Ebba, som modeller. Maleriet er for så vidt realistisk, men det er også fladt og fuldt af detaljerede mønstre, klare konturer og linjer. Det er tydeligt inspireret af en af datidens hovedstrømninger, symbolismen, som igen låner fra japanske træsnit. Den yngste Kählerdatter, Ebba, er stadig et barn, og det spejles i de spæde træer og gule blomster i hendes side af billedet. Den ældste og sortklædte Sigrid er derimod med stor alvor ved at overskride en tærskel ind i voksendommen, markeret af det sorte, nøgne træ i højre side.

Under arbejdet med maleriet forelskede Laurits Andersen Ring (1854-1933) sig i den langt yngre Sigrid (1874-1923), de blev gift, og med giftermålet indledtes en lysere og lykkeligere tid i både Rings liv og i hans maleri. Det er den periode, der danner hovedaksen i Ordrupgaards nye udstilling *L.A. Ring. Mellem lys og mørke*: malerierne af hjemmet og familien. L.A. Ring, der var født Andersen, men tog navnet fra sin sydsjællandske fødeby Ring, er kendt og elsket af mange danskere som en figur, der

markerer en overgang fra Guldaldermaleriet til en symbolistisk influeret og til tider mere kras realisme. Og så er han en stor kolorist. Vi kender hans brede landskaber med de klare blå himle, åer med kabbelejer, flade engstrækninger, men også den småbondekultur, som L.A. Ring selv var rundet af, og som han vendte tilbage til som motiv gennem hele livet.

UDSTILLINGEN har også nogle af disse motiver med, ligesom de dystre munkekadavere og hans berømte *Elletrunter*, der forestiller vandspejlet i en urovarslende, sort mose, og oftest ses som et billede på døden, er med. Men de er med som optakter til mødet med og samlivet med Sigrid og deres tre børn i hjemmene først i Karrebæksminde, dernæst i Baldersbrønde ved Hedehusene og endelig ved Sankt Jørgensbjerg i Roskilde. Sigrid klipper julestads med Ghita, Ole og Anders, de er på café ved Roskilde lystbådehavn, børnene tumler omkring på den smukkeste blomstereng, eller de ferierer i familiens lille sommervogn af træ på stranden. Det er lyse, charmerende billeder, der emmer af familieidyl, men hvor man samtidig fornemmer, at Ring arbejder sig væk fra Guldaldermaleriet og ind i en mere moderne realisme med skæve, »fotografiske« beskæringer, stor detaljerigdom og en fornem farvebeherskelse, hvor han maler i et væld af gråbrune toner med pludselige frembrud af klar blå eller rød.

Ring brugte faktisk ofte fotografi som forlæg, og i nogle af malerierne kan man fornemme, at de er komponeret ud fra flere fotografier, nærmest som en collage, der ikke nødvendigvis hænger helt sammen som organisk motiv. Eller han maler en gård ved vintertide, hvor den fotografiske synsvinkel i frøperspektiv gør, at man kun ser gårdens tag og en masse sne og frossen jord i maleriets forgrund.

ORDRUPGAARD ser udstillingen som et led i en række af udstillinger med kunstnerpar og kunstnerhjem omkring forrige århundredskifte, hvor man blandt andre har vist Carl Larsson og Johannes og Alhed Larsen. Sigrid var også kunstner og arbejdede på sin fars keramikværksted. Men som så mange andre kvindelige kunstnere opgav hun den side, da hun blev gift og fik børn, angiveligt

ikke på Laurits' foranledning. Men udstillingen viser eksempler på Sigrids sirligt sarte planteakvareller og begges keramikkrugger, som man også genfinder i deres hjem, i husbondens malerier, ligesom krugger af nogle af Rings kunstnerkollegaer og inspiratorer som Bindebøll, Reistrup og Brendekilde både er udstillet og gengives i Rings interiørbilleder. De er fascinerende smukke med ørnehover og blækspruttearme, plantemotiver og nyskabende metalliske røde eller dyblå panglasurer.

I 1914 flytter familien til en stor nybygget villa i Roskilde. L.A. Ring køber et faldefærdigt bondehus på nabogrunden og indretter det med almuemøbler for at bruge det som kulisse for sine iscenesatte motiver af dansk almueliv. Det bliver dog ikke til så mange fra huset. I stedet kaster han sig over udendørsmalerier af de små lave, skæve og stadigvæk stråttækte huse i gaderne omkring villaen, som bliver hans sidste motiver i årene efter Sigrids død i 1923. Udstillingen pointerer, hvordan han inkluderer el-ledninger, der skærer sig igennem de blå himle på kryds og tværs, som et tegn på, hvordan almuemaleren Ring har blik for den frembrusende modernitet.

Alligevel synes jeg, der er en lidt tilbageskuende 1800-tals realisme over hans malerier i de sene år. I al fald hvis man sammenligner med en næsten jævnaldrende maler som J.F. Willumsen, som blev født ni år efter Ring og startede på Kunstakademiet i København, kun tre år efter at Ring forlod det i 1878. Willumsen falder mig i hu, fordi jeg netop har anmeldt AROS' udstilling med ham her i avisen. I Willumsens berømte »Aftensuppen« fra 1918 møder man også kunstnerens familie ved middagsbordet. Willumsens syrede grøn-gule palet, børnenes lettere deforme fremtoning og hans plakatagtige fladhed er i mine øjne langt mere moderne og eksperimenterende end Rings samtidige, realistiske bondemalerier. Det gør, at Willumsen rummer en aktualitet og en radikalitet i sit udtryk, som taler direkte ind i nutiden, mens den atmosfæremættede intimitet, der på smukkeste vis stråler ud af Rings malerier, og den forgangne folklorisme mere vækker en nostalgisk længsel efter en tid, der aldrig kommer tilbage. »Jeg holder af hverdagen,« digtede Dan Turéll så kærligt, selvom vi godt ved, at han ikke rigtigt levede den selv. Ikke ulig Turéll iscenesætter L.A. Ring hverdagen. Og man elsker ham for det. Og længes.

Øverst: *Forår* (1895). Ebba og Sigrid Kähler. Ring lånte keramikker Herman Kählers to døtre som modeller til sit symbolistiske maleri og forelskede sig i den ældste, Sigrid.

Nederst til venstre: *Lampelys. Interieur med kunstnerens hustru* (1898). Sigrid malet i parrets hjem med et forstudie til det billede, der havde bragt dem sammen – *Forår* – i baggrunden og den karakteristiske blækspruttelampe i forgrunden. Ring havde dekoreret lampen hos Kähler.

Til højre: *Juleforberedelser* (1906). Familiehygge: Sigrid, tjenestepigen og de tre børn klipper julestads.

